

1. DAVAYA BAKMAKTA OLAN MAHKEME VE BU DAVADA UYGULANACAK KURAL

1.1. Davaya Bakmakta Olan Mahkeme Olması Yönünden

TRT Genel Müdürlüğü Haber ve Spor Yayınları Dairesi Başkanlığında muhabir olarak görev yapan davacının, 20.5.1988 tarih ve 19817 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Personel Yönetmeliğinin 98. maddesinin (o) ve (c) bentleri uyarınca aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın reddine karar veren İdare Mahkemesi kararının temyiz aşamasında onanmasına ilişkin kararın düzeltilmesi istenen davada, Danıştay Onaltıncı Dairesinin davaya bakmakta olan mahkeme konumuna sahip olduğu açıktır.

1.2. Davaya Uygulanacak Kural Yönünden

14.11.1983 tarih ve 19221 (2. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2854 sayılı *Türkiye Radyo ve Televizyon Kanununun “Personel işlemleri ve personel hizmet tanımları” başlıklı 56. maddesinin 1. fıkrasında “Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu personelinin işe alınmasındaki usul, şartlar, atanma, terfi, nakil, işe son verme, disiplin cezaları ve sicil ile ilgili konuları personel yönetmeliğinde düzenlenir.” hükmü yer almıştır.*

Anılan hükme dayanılarak Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Personel Yönetmeliği, 20.5.1988 tarih ve 19817 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur.

TRT Genel Müdürlüğü bünyesinde muhabir olarak görev yapan davacıya verilen dava konusu aylıktan kesme cezası, 2954 sayılı Kanunun 56. maddesinin 1. fıkrasına dayanılarak yürürlüğe konulan Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Personel Yönetmeliğinin 98. maddesinin (c) ve (o) bentleri uyarınca verildiğinden, iptali istenilen ve disiplin cezalarının da Yönetmelikle düzenleneceği hükmünü ihtiva eden 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu’nun “Personel işlemleri ve personel hizmet tanımları” başlıklı 56. maddesinin 1. fıkrasında yer alan “disiplin cezaları” ibaresinin bakılan davada uygulanacak kural olduğunda duraksama bulunmamaktadır.

2. 2954 SAYILI KANUNUN BAŞVURU KONUSU HÜKMÜNÜN ANAYASAYA UYGUNLUĞU

2.1. Anayasanın 38. Maddesi Yönünden

Anayasa’nın 38. maddesinin birinci fıkrasında, “Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz.” hükmü ile “suçun kanuniliği” ilkesi; üçüncü fıkrasında da “Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur.” hükmüne yer verilerek “cezanın kanuniliği” ilkesi benimsenmiştir. Anayasa’nın 38. maddesinde yer alan “suçta ve cezada kanunilik” ilkesi uyarınca, hangi eylem ve davranışların yasaklandığı ve bu eylemlere verilecek cezaların hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak biçimde kanunda gösterilmesi, kuralın açık, anlaşılır ve sınırlarının belli olması gerekmektedir.

Anayasa’nın 38. maddesinde idari suç ve cezalar ile adli suç ve cezalar arasında bir ayırım yapılmadığından, her ikisi de bu maddede öngörülen ilkelere tabidir.

Diğer yandan, suç ve cezalara ilişkin düzenlemelerin yalnızca kanun metninde yer alması da yeterli değildir. Bu konudaki yasal düzenlemelerin, bireylerin hangi somut fiil ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını belirli bir açıklık ve kesinlikte öngörebilmelerine imkân verecek düzeyde olmalıdır. Bu nedenle, belirli bir kesinlik içinde kanunda hangi fiile hangi hukuksal yaptırımın bağlandığının bireyler tarafından bilinmesi ve eylemlerin sonuçlarının öngörülebilmesi gerekir.

Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu personeli de dahil tüm kamu personelinin disiplin suç ve cezaları, Anayasa'nın yukarıda yer alan hükümleri gereğince kanunla düzenlenmesi zorunlu hususlar arasında yer almaktadır. 2954 sayılı Kanunda; disiplin cezalarının türleri, disiplin cezasını vermeye yetkili makamlar ve cezaların kesinleşme usulü belirlenmediği gibi disiplin cezalarının verilmesini gerektiren disiplin suçlarının da belirlenmediği görülmektedir. Dolayısıyla disiplin suç ve cezaları bakımından Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu personeli için Anayasanın öngördüğü kanuni bir güvence bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

2.2. Anayasanın 128. Maddesi Yönünden

Anayasa'nın 128. maddesinin ikinci fıkrasında, “Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir. Ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır.” denilmek suretiyle memurlar ve diğer kamu görevlileri, özlük hakları bakımından yasal güvenceye kavuşturulmuştur. Bu bağlamda Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu personelinin özlük haklarını doğrudan etkileyen disiplin işlemlerinin “diğer özlük işleri” kapsamında olduğu ve kanunla düzenlenmesi gerektiği konusunda duraksama bulunmamaktadır.

Dolayısıyla, iptali istenen kuralın, Anayasa'nın 128. maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen kanunla düzenleme ilkesine de uyarlığı bulunmamaktadır.

3. SONUÇ VE İSTEM

Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu personeline verilecek disiplin cezalarının Yönetmelikle belirleneceğini öngören itiraz konusu kural, Anayasa'nın 38. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen “suçta vs eczada kanunilik” ilkesine ve Anayasa'nın 128. maddesinin ikinci fıkrasında hükme bağlanan “kanuni düzenleme” ilkesine aykırılık oluşturmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Anayasanın 152. maddesi ile 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesinin 1. fıkrası gereğince; 2954 sayılı Kanunun 56. maddesinin 1. fıkrasında yer alan “disiplin cezaları” ibaresinin Anayasanın 38. ve 128. maddelerine aykırı olduğu kanısına ulaşılması nedeniyle Anayasa Mahkemesine başvurulmasına; davacının karar düzeltme isteminin Anayasa Mahkemesince karar verildikten sonra veya dosyasının Anayasa Mahkemesine ulaşmasından itibaren 5 ay geçtikten sonra incelenmesine, dosyada bulunan belgelerin onaylı bir örneğinin Anayasa Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmesine, 8.6.2016 gününde oyçokluğuyla karar verildi.”